اخبار بورس

بورس قرمز پوش شد

شاخص کل بورس در یک ساعت ابتدایی معاملات دیروز با افت ۳۷ هزار واحدی، به رقم یک میلیون و ۵۷۸ هزار واحد سقوط کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، شاخص کل بورس در معاملات دیروز با سقوط ۳۷ هزار واحدی و افت ۲.۲۹ صدم درصد از کانال ۱.۶ میلیون وارد کانال ۱.۵ واحدی شد و در رقم یک میلیون و ۵۷۸ هزار واحد ایستاد.شاخص هم وزن نیز با کاهش ۳ هزار و ۲۰۰ واحدی در جایگاه ۴۰۹ هزار واحد قرار گرفت. همچنین ارزش کل بازار به ۹،۹۰۰ هزار میلیارد تومان کاهش یافته است.

فارس، فولاد و فعالی با تأثیر گذاری منفی ۴ تا ۵ هزار واحدی بیشترین تأثیر را در کاهش شاخص کل بورس داشته‌اند. در بخش تقاضا نیز نمادهای کمند و کدماصف خرید ۴۰ میلیارد تومانی دارند اما در بخش عرضه شپنا با ۵۰۰ وملی و خگستر با ۴۰۰ میلیارد تومان بیشترین صف فروش را تشکیل دادهاند.

در حال حاضر بیشتر گروههای صنایع مختلف بورسی قرمزپوش هستند و بیشترین تعداد کاهش ارزش سهام تا کف دامنه نوسان (۵- درصد) به شرکت‌های دارویی، صنایع غذایی و لاستیک سازی ها اختصاص دارد.

تحلیل کارشناسی از تصمیم جدید بورسی ها

در حالی که روز گذشته اعلام شد فروش سهام خریداری شده در همان روز ممنوع است، یک کارشناس بازار سرمایه بر این باور است که هرچند این تصمیم در حمایت از بازار گرفته شده اما به طور کلی قابل دفاع نیست.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، مهرزاد منتظری با تاکید بر این که تصمیمات سازمان در مقطع فعلی برای حمایت از بازار سرمایه است، اظهار کرد: احتمالا تصمیم گیران احساس کردند منابعی که طی چند هفته گذشته برای حمایت از بازار سهام به این بازار تزریق کردهاند توسط نوسان گیران روزانه سوءاستفاده می شود. وی ادامه داد: در واقع ممکن است برخی نوسان گیران سهم را با قیمت پایین بخرند و با قیمت بالاتر به شخص حقوقی که در حال حمایت از بازار است بفروشند. به همین دلیل چنین تصمیمی را اخذ کردهاند.

این کارشناس بازار سرمایه با تاکید بر این که تصمیم مذکور در شرایط عادی بازار قابل دفاع نیست عنوان کرد: نوسان گیران باعث می شوند نقدشوندگی بازار بالا برود. ممکن است این تصمیم در شرایط فعلی که فشار فروش در بازار زیاد است به نفع بازار باشد اما در کل تصمیم خوبی به حساب نمی آید.

این در حالی است که مدیرعامل شرکت بورس اوراق بهادار تهران اظهار کرده که با نظرسنجی از فعالان منصف بازار سرمایه این تصمیم درست را گرفتیم و بر اساس نظرسنجی، حدود ۸۰ درصد فعالان مجازی بازار سرمایه موافق این تصمیم هستند.

به گفته صحرایی، کسانی که در یک روز سهام را می خریدند و همان روز می فروختند بقیه سهامداران را که نگاه طولانی مدت به بازار سرمایه داشتند، متأثر می کردند. بر این اساس و نظرسنجی فعالان بازار سرمایه، به اجرای ممنوعیت نوسان گیری روزانه تصمیم گرفتیم.

وی همچنین گفت: در این شرایط، سهامداران به ویژه حقوقی ها که در بازار، عملیات نقدشوندگی و اطمینان بخشی، را انجام می دادند، از متولیان بازار سرمایه انتظار داشتند برای جلوگیری از نوسان گیری روزانه به نحوی ممنوعیت ایجاد کنیم تا ثبات بیشتری به بازار برگردد و هیجانات بازار، کاسته شود. به این ترتیب اگر کسی سهمی را در روز معاملاتی بخرد در همان روز امکان فروش آن را ندارد، اما اگر کسی از قبل، سهم را داشته باشد می تواند بفروشد و دوباره با تشخیص خود بخرد.

اخبار کوتاه

زرندی خبر داد:

شناسایی مجوزها و رویه‌های مخل کسب‌وکار خارج از وزارت صمت

معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: با همکاری اتاق بازرگانی، خانه صنعت و دیگر تشکل‌ها و انجمن‌ها فهرست کاملی از مجوزها، رویه‌ها و مقررات مخل کسب‌وکار این بخش شناسایی و برای هر مورد پیشنهاد اصلاحی آماده شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، سعید زرندی در کارگروه پایش فضای کسب‌وکار با بیان این مطلب، افزود: خیلی از موضوعات که موجب گلایه و ناراحتی فعالان بخش تولید و تجارت است به خارج از اختیارات و وظایف وزارتخانه مرتبط است که ما موظف به پیگیری و حل آن هستیم. معاون طرح و برنامه وزارت صمت با بیان اینکه برخی مشکلات و رویه‌ها نیز مرتبط با داخل وزارتخانه می‌باشد که باید اصلاح شود، تصریح کرد: البته شرایط کشور نیز باعث شده در برخی زمان‌ها تصمیمات خاصی گرفته شود که مورد رضایت فعالان این بخش نبوده اما باید تلاش کنیم از بخشنامه‌های متعدد جلوگیری و رویه‌ها را سهل کرد. وی افزود: آنچه در اختیار وزارتخانه است با جدیت ذنبال می شود باید رویه ها و قوانین را شفاف کرده و به اطلاع همه ذی‌نفعان رسانده شود. دولت الکترونیک و بستر مناسب خدمات در وزارت صنعت، معدن و تجارت از دیگر اقدامات مهمی است که در حال انجام است.

قیمت دلار ۲۸ هزار و ۵۵۰ تومان ثابت ماند

قیمت هر دلار آمریکا (اسکناس) دیروز یکشنبه ۶ مهر ۱۳۹۹ در صرافی های بانکی روی ۲۸ هزار و ۵۵۰ تومان ثابت ماند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، قیمت هر دلار آمریکا (اسکناس) دیروز یکشنبه ۶ مهر ۱۳۹۹ در صرافی‌های بانکی روی ۲۸ هزار و ۵۵۰ تومان ثابت ماند. همچنین صرافی‌های بانکی دیروز هر دلار را ۲۸ هزار و ۴۵۰ تومان خریداری می‌کنند. دیروز قیمت خرید هر یورو نیز در صرافی‌های بانکی ۳۳ هزار و ۱۰۰ تومان و قیمت فروش آن ۳۳ هزار و ۲۰۰ تومان است.

آماده باش برای ترخیص میلیون ها تن کالای دپو شده

با توافقات اخیر در رابطه با تعیین تکلیف کالاهای موجود در گمرک و بنادر به ویژه در رفع موانع ارزی، میلیون ها تن کالا امکان ترخیص سریع پیدا کردند که احتمالا طی روزهای آینده صورت خواهد گرفت.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، در حال حاضر حدود هشت میلیون کالا در گمرک و بنادر موجود است که ۳.۵ میلیون تن آن کالاهای اساسی و ۳.۵ میلیون تن کالاهای غیر اساسی غیر کانتینری است که بیش از ۸۰ درصد آن را مواد اولیه، مواد واسطه ای، اجزا و قطعات و ماشین آلات مربوط به واحدهای تولیدی تشکیل می دهند، بیش از ۲۵ هزار دستگاه کانتینر پر وارداتی نیز در بنادر و گمرک موجود است. این حجم از کالا در حالی در گمرکات دپو شده که مشکل عمده آنها به تامین ارز بر می گردد، به طوری که در رابطه با کالاهای اساسی بخش عمده ای از آنها در انتظار تامین ارز هستند، بعضی به صورت اعتباری خریداری و به بنادر حمل شده اند و اسناد مالکیت نیز در اختیار خریدار داخلی قرار دارد و بخشی دیگر هنوز مالکیت به صاحب کالا منتقل نشده بود، از سوی دیگر با وجود اینکه در مورد پنج قلم کالای اساسی قرار شد بدون ارائه کد رهگیری بانک به فوریت ترخیص شوند اما صاحبان کالا به دلیل اطمینان از تامین ارز رسمی یا ترجیحی در آینده از این تسهیلات استقبالی نکردند. در مورد کالاهای غیر اساسی نیز اصلی ترین مشکل جهت ترخیص به عدم انتقال ارز و مالکیت این کالاها و عدم قرار گیری در صف تامین ارز بانکی بر می گشت. اما طی سفر اخیر معاون اول رئیس جمهور به همراه مسئولانی از وزارت صمت، گمرک و بنادر و راه و شهرسازی به استان هرمزگان و بازدید از بندر شهید رجایی بندرعباس در رابطه با تعیین تکلیف کالاهای موجودِ در گمرک و بنادر تصمیماتی اتخاذ شد تا بتوانند به سرعت آنها را ترخیص کنند. آنطور که اورنگی معاون فنی و امور گمرکی ایران خبر مورد نتیجه بازدید از بنادر و تعیین تکلیف کالاها توضیح داده است، مقرر شد بانک مرکزی در مورد اقلام و کالاهایی که به صورت اعتباری خریداری و اعلامیه تامین ارز برای آنها صادر شده به سرعت از گمرک خارج خواهند شد. همچنین درباره کالاهایی که هنوز اسناد به دست خریدار نرسیده و مشکل انتقال ارز داشتند نیز نسبت به تامین ارز آنها اقدام می شود. در مورد کالاهای غیر اساسی نیز که حدود ۳.۵ میلیون تن در گمرک و بنادر موجودی دارند قرار است متعاقب نظر وزارت صمت و گمرک و اعلام به بانک مرکزی به قید قوریت نسبت به تامین منشأ ارز این اقلام اقدام و ترخیص شوند.

در حالی گره ارزی از موانع ترخیص کالاهای وارداتی به شـــمار می رود که اخیرا همتی رئیس کل بانک مرکزی نیز اعلام کرده بانک مرکزی آماده ترخیص کالاهای اساسی و مواد اولیه تولید است به طوری که وارد کنندگانی که در حال حاضر کالاهای شامل مواد اولیه و قطعات خط تولید را در گمرک دارند اگر ثبت سفارش را به بانک مرکزی اعلام کنند این بانک نیز ظرف ۲۴ ساعت تخصیص ارز را انجام می دهد.

همچنین بر اســـاس اعلام رئیس کل بانک مرکزی در مورد کالاهای اساســـی نیز اگر هنوز وارد کنندگان کالاهایی که با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد شده مشکل تامین ارز دارند، در صورت مراجعه به بانک مرکزی و بر اساس روش تعهدی این تعهد به آنها داده می شود که ظرف سه ماه آینده ارز شان تامین شود.

پرواله اصلانی، مدیر کل دفتر اقتصاد مسکن وزارت راه و شهرسازی خبر داد؛

تعلق وام ودیعه مسکن به اجاره‌نامه‌های جدید

مدیر کل دفتر اقتصاد مسکن وزارت راه و شهرسازی گفت: قراردادهای رسمی اجاره که تا پایان دی امسال منعقد می‌شود مشمول دریافت وام ودیعه مسکن هستند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از وزارت راه و شهرسازی، پروانه اصلانی با اشاره به اینکه ستاد ملی کرونا در آخرین جلسه خود پرداخت وام ودیعه مسکن را تا دیماه امسال تمدید کرد، گفت: متقاضیان دریافت وام ودیعه مسکنی که تا پایان دی‌ماه قرارداد اجارهشان منعقد شود برای سال جاری می‌توانند وام ودیعه مسکن را دریافت کنند.

مدیر کل دفتر اقتصاد مسکن وزارت راه و شهرسازی ضمن تاکید بر اینکه اکنون ثبت‌نام جدید در خصوص وام ودیعه مسکن انجام نمی‌شود، توضیح داد: افرادی که پیش‌تر ثبت‌نام کرده‌اند سامانه‌دهی می‌شوند و مبالغی که برای پرداخت وام ودیعه مسکن در نظر گرفته شده به متقاضیان واجد شرایط به تدریج پرداخت خواهد شد.

اصلانی یادآور شد پیش‌تر و در زمان ثبت نامی که تعیین شده بود، ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر پیامک درخواست وام ودیعه مسکن ارسال کرده بودند که از این میزان، کد ملی برخی متقاضیان مخدوش بود.

وی ادامه داد: حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار نفر کد ملی صحیح داشتند که به آنها پیامک ارسال شده و به مرور مدارک خود را بارگذاری و تکمیل می‌کنند.

وی گفت: تاکنون حدود ۵۰۰ هزار نفر مدارک خود را تکمیل کرده‌اند که به مرور به بانک معرفی می‌شوند و در فرایند دریافت وام ودیعه مسکن، قرار می‌گیرند.

آزمون استخدامی سازمان تأمین اجتماعی در البرز برگزار می‌شود

مدیر اجرایی آزمون جهادانشگاهی البرز از برگزاری آزمون استخدامی سازمان تامین اجتماعی توسط مرکز آزمون جهادانشگاهی خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، محمود شکریان گفت: آزمون جذب و به کارگیری ۱۴۲۲ نفر برای تامین نیروی انسانی مورد نیاز سازمان تامین اجتماعی در گروه‌های شغلی بهیار، کمک پرستار(بهدار)، متصدی خدمات اداری(ماشین نویس، بایگان و ...)، منشی پزشکی، متصدی خدمات دارویی(داروپار)، انبار دار، متصدی خدمات عمومی (نگهبان) و متصدی خدمات عمومی (راننده آمبولانس) توسط مرکز آزمون جهادانشگاهی برگزار می‌شود.

معاون آموزشی جهاد دانشگاهی البرز افزود: ثبت نام برای این آزمون از پنج شنبه سوم مهرماه در سامانه مرکز آزمون جهادانشگاهی به نشانی www.hrtc.ir آغاز شده است و به مدت ۱۰ روز ادامه دارد.

وی خاطرنشان کرد: علاقه مندان برای دریافت دفترچه راهنما می توانند به آدرس https://b2n.ir/۲۱۹۳۱۸ و برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت http://acecr.ac.ir/fa/news/۲۳۰۵۹ مراجعه کنند.

وزیر پیشنهادی صمت:

برای کاهش قیمت خودرو تلاش می کنیم

وزیر پیشنهادی صمت افزایش عرضه خودرو را جزو مهمترین اولویت این وزارت دانست و گفت: باید انحصار خودروسازی را بشکنیم و شرایط را برای تنوع خودرو در بازار مهیا کنیم.

به گزارش پیام آشنا به نقل از خانه ملت، علیرضا رزم‌حسینی افزایش عرضه خودرو را جزو مهمترین اولویت وزارت صمت دانست و گفت: اگر شرایط اجازه دهد باید مقداری انحصار در خودروسازی را بشکنیم و فضا را برای تنوع خودرو در بازار مهیا کنیم. وزیر پیشنهادی صمت با انتقاد از اینکه قیمت تمام شده خودرو در ایران بالا است، اظهار داشت: خودرو هزینه‌های مالی بالایی دارد و احتمال دارد طی سه تا چهار ماه آینده براساس بررسی کارشناسی که پیش از قبول مسئولیت و با استفاده از ظرفیت تیمی انجام دادم با همکاری کارشناسان دولت و مجلس تدابیری را اتخاذ کنیم که براساس آن قیمت‌های مناسب‌تری را برای تامین مواد اولیه مورد نیاز کارخانجات خودرو تعیین کنیم تا قیمت خودرو تا حدودی کاهش یابد. رزم حسینی با بیان اینکه نظام عرضه و تقاضا در بازار خودرو به هم خورده است، افزود: بخشی از این مشکل مربوط به سیاست‌های پولی و مالی کشور و جریان یا هدایت نقدینگی به سمت بورس است که در این رابطه باید با وزارت اقتصاد و بانک مرکزی نشست‌هایی را داشته باشیم تا بتوان وضعیت خودرو را بهبود بخشید. رزم حسینی با تاکید بر اینکه تلاش خواهیم کرد قیمت خودرو کاهش یابد، گفت: تلاش خواهیم کرد بر اساس شرایط موجود و به صورت همزمان، هم تولید را افزایش دهیم و هم فضا را برای رقابت مهیا کنیم تا قیمت‌ها در بازار تعادل بهتری پیدا کرده و به تعادل برسد.

عضو کمیسیون عمران مجلس:

مخالف اخذ حق کمیسیون مشاوران املاک هستم

عضو کمیسیون عمران مجلس، مشاوران املاک را از عوامل افزایش قیمت مسکن معرفی کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از خانه ملت، اقبال شاکری با اشاره به موضوعات مطرح شده درباره افزایش تعرفه معاملات مشاوران املاک، گفت: من از اساس با مکانیزم فعلی اخذ حق کمیسیون مشاوران املاک مخالف هستم، زیرا هیچ دلیلی وجود ندارد که املاکی ها برای انعقاد قراردادها به صورت درصدی کارمزد دریافت کنند.

نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: زمینه فعالیت مشاوران املاک جزو حوزه مشاغل خدماتی محسوب می‌شود، از این رو در امور خدماتی نباید در ازای انعقاد قرارداد، کارمزد به صورت درصدی اخذ شود. در شرایط کنونی در تمام دفاتر ارائه خدمات به مشتریان، تعرفه‌های ثابتی وجود دارد که مشتری در ازای دریافت خدمات، مبالغی را به عنوان کارمزد ثابت پرداخت می‌کند.

شاکری گفت: مکانیزم کنونی دریافت حق کمیسیون مشاوران املاک به صورت درصدی از کل قیمت مسکن، رویکرد بسیار اشتباهی است که تنها مشتریان و متقاضیان توان آن را می‌دهند.

این نماینده مردم در مجلس یازدهم ادامه داد: پرونده مشاوران املاک تنها معطوف به مکانیزم حق کمیسیون آنها نیست، متأسفانه با افزایش تلاطم بازار مسکن شاهد دریافت زیرمیزی از سوی برخی از مشاوران املاک هستیم، به این صورت که فرد املاکی یا فروشنده به صورت پنهانی توافق می‌کنند، که در صورت فروش ملک، مورد نظر با قیمت بالاتر، سود حاصله از این افزایش را تقسیم کنند.

شاکری گفت: من به عینه بارها شاهد بروز تخلف در دفاتر مشاوران املاک بوده‌ام و قطعاً مسئولان اتحادیه مشاوران املاک باید پاسخگوی وضعیت فعلی این حوزه باشند.

عضو کمیسیون عمران مجلس گفت: به طور حتم اعضای این کمیسیون به صورت جدی به مسئله اصلاح قانون مشاوران املاک ورود خواهند کرد، زیرا با ساماندهی این حوزه، بخشی از مشکلات بازار مسکن رفع خواهد شد.

یک مقام مسئول خبر داد

پرداخت ۴۵۰۰ میلیارد تومان وام به بنگاه‌های آسیب دیده از کرونا

تاکنون ۱۳ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان از منابع کرونا جهت پرداخت وام به کسب و کارها به بانک‌ها اختصاص یافته که از این مبلغ، ۴۵۰۰ میلیارد تومان وام به کسب و کارها پرداخت شده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، یک مقام مسئول در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی درباره آخرین وضعیت پرداخت وام کرونا به کسب و کارها گفت: تاکنون ۱۳ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان از منابع کرونا جهت پرداخت وام به کسب و کارها به بانک‌ها اختصاص یافته است.

وی که خواست تلاش در مصاحبه ذکر نشود، افزود: از کل مبلغ تخصیص یافته به نظام بانکی، ۴۵۰۰ میلیارد تومان وام به کسب و کارها پرداخت شده است.

به گزارش خبرنگار مهر، پس از شیوع کرونا و به مخاطره افتادن وضعیت کسب و کار کشور اعلام شد که تعداد بنگاه‌های آسیب دیده ذیل ۱۴ رسته منتخب ۳ میلیون واحد است که ۱.۳ میلیون واحد آن بیمه شده و دارای کد کارگاهی و ۱.۷ میلیون واحد فاقد بیمه و کد کارگاهی هستند.

همچنین در این واحدها ۲.۸ میلیون نفر بیمه شده و ۳ میلیون نفر فاقد بیمه مشغول به کار هستند.

دولت برای کاهش بحران کرونا در وضعیت فعالیت بنگاه‌های اقتصادی کشور مقرر کرد که ۴۹ هزار میلیارد تومان بودجه در قالب تسهیلات از ۱۶ تا بیش از ۲۰۰ میلیون تومان به کسب و کارهای آسیب دیده پرداخت شود که البته در ادامه، ۲۰ هزار میلیارد تومان از این ۴۹ هزار میلیارد تومان به پرداخت وام ودیعه مسکن اختصاص یافت. در همین ارتباط، ۸۴۸ زیرسته به عنوان مشاغل به شدت آسیب دیده از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی شناسایی شدند و مقرر شد فعالان این رسته‌ها، پس از ثبت نام در سامانه کار، تسهیلاتی با سود ۱۲ درصد دریافت کنند.

آخرین پی گیری‌های مهر نشان می‌دهد که تاکنون ۱۳ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان مبلغ بودجه برای وام کرونا به بانک‌ها اختصاص داده شده و ۴۵۰۰ میلیارد تومان نیز وام به کسب و کارها پرداخت شده است.

همچنین اگرچه ۳۱ شهریور ماه آخرین مهلت ثبت نام کسب و کارهای آسیب دیده از کرونا برای دریافت وام بود اما مطابق با اعلام سخنگوی دولت، مهلت ثبت نام بنگاه‌ها تا یک ماه دیگر تمدید شده است که صاحبان مشاغل می‌توانند با مراجعه به سامانه کارا به نشانی https://kara.mcls.gov.ir فرایند ثبت نام را انجام دهند.

لازم به ذکر است که اگر تسهیلات تا ۱۶ میلیون تومان باشد، سقته فرد متقاضی یا چک به تشخیص بانک، وام ۱۶ تا ۴۸ میلیون تومان نوع وثیقه، سقته فرد متقاضی یا چک به تشخیص بانک به همراه یک ضامن (واحد اقتصادی دیگر یا کارمند)، وام ۴۸ تا ۱۶۰ میلیون تومان سقته فرد متقاضی یا چک به تشخیص بانک به همراه ۲ ضامن (واحد اقتصادی دیگر یا کارمند)، وام ۱۶۰ تا ۲۰۰ میلیون تومان سقته فرد متقاضی یا چک به تشخیص بانک به همراه ۳ ضامن (واحد اقتصادی دیگر یا کارمند)، و وام از ۲۰۰ میلیون تومان بالاتر بارائه تضمین صادره از سوی صندوق‌های ضمانت و یا بنابه تشخیص بانک، ارائه وثایق متعارف و سقف مبلغ سقته ۱۵ برابر اصل و سود تسهیلات به عنوان ضمانت دریافت می‌شود.

یادداشت

ترکیه و داستان پیچیده مدیترانه شرقی

پس از اکتشافات نفت و گاز اخیر در دریای مدیترانه شرقی، رژیم صهیونیستی، قبرس جنوبی و یونان قراردادهای منطقه انحصاری اقتصادی را با یکدیگر امضا کردند. رژیم اسرائیل نیز از منطقه گازی لویاتان استخراج گاز داشته و چندی پیش با مصر، قبرس، یونان، قطر، امارات و ایتالیا نیز پیمان گاز مدیترانه شرقی را امضا کرده است. به طور کلی، استخراج منابع گازی از شرق دریای مدیترانه و انتقال آن از جهات مختلف دارای اهمیت است؛ چرا که در این حوزه دو طرح کلی وجود دارد: خطوط لوله گاز به جزیره کرت (بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین جزیره یونانی و پنجمین جزیره بزرگ در دریای مدیترانه) و صادرات گاز از این منطقه به اروپا که راهی بسیار طولانی بوده و هزینه سرمایه‌گذاری بسیار زیادی هم دارد. مسیر دوم، ترکیه است تا گاز مدیترانه شرقی از این کشور به اروپا صادر شود. اما برخی اختلافات بین ترکیه و رژیم صهیونیستی و نیز ترکیه و مصر و یونان با قبرس جنوبی وجود دارد که مانع انتقال گاز از ترکیه که از قضا هزینه کمتری هم دربردارد، شده است. در این میان، رژیم صهیونیستی اعلام کرده آماده است با ترکیه مذاکراتی داشته باشد تا گاز را از طریق این کشور به اروپا صادر کنند.

اختلاف دیگر درباره صادرات گاز از مدیترانه شرقی، این است که ترکیه، قبرس جنوبی را که یونانی‌نشین است به رسمیت نمی‌شناسد. اما قبرس شمالی را بر عکس دیگر کشورها به رسمیت شناخته است. در همین زمینه، اتحادیه اروپا قول داده بود قبرس شمالی را از تحریم‌ها خارج می‌کند که به قول خود هم عمل نکرده و این سر چشمه یک اختلاف دیگر است. در اطراف قبرس شمالی هم یکسری اکتشافات نفتی انجام گرفته که شرکت‌های نفتی ایتالیایی، توتال فرانسه، قبرس و شرکت اکسون موبیل آمریکا و شرکت نوبل انرژی که مشترک بین آمریکا و رژیم صهیونیستی است، در این منطقه عملیات اکتشافی مشترکی انجام داده‌اند. ترکیه نیز کشتی‌های اکتشافی و لرزه‌نگاری‌اش را به آن مناطق فرستاده و اعلام کرده ترکیه نیز حق دارد در حومه قبرس شمالی دست به اکتشاف بزند. در عین آنکه اتحادیه اروپا، آمریکا و ناتو، عملیات اکتشافی و حفاری ترکیه را محکوم کرده و مخالف آن هستند.

این تمام مجموعه تنش‌های مدیترانه شرقی نیست! یک بحران دیگر هم مسئله قرارداد ترکیه با لیبی است که قرارداد تعیین حریم دریایی و همچنین منطقه انحصاری اقتصادی با لیبی با مرکزیت طرابلس است. آنکارا و طرابلس قراردادهای حریم دریایی، منطقه انحصاری اقتصادی و تسلیحاتی امضا کرده‌اند که این هم با مخالفت اتحادیه اروپا، یونان، قبرس و خلیفه حفتر روبه‌رو شده است. از آن طرف امارات، مصر، فرانسه و روسیه نیز در لیبی در مقابل طرابلس و ترکیه قرار گرفتند که این موضوع در مدیترانه شرقی نیز خود را نشان داده است. یعنی هم ترکیه می‌خواهد حقوق خود را در مدیترانه شرقی حفظ و احیا کند که قبلاً منطقه انحصاری اقتصادی در مدیترانه شرقی اعلام نکرده بود، در حالی که آن کشورهای دیگر تام منطقه انحصاری اقتصادی را از اول اعلام کرده بوده‌اند و این موضوع نیز محملی برای اختلافات ترکیه با دیگر کشورهای همسایه‌اش شده است.

هم اکنون مسئله جدیدتری که اتفاق افتاده، این است که ترکیه به مصر پیشنهاد مذاکره داده تا رؤسای اطلاعاتی مصر و ترکیه با یکدیگر دیدار و در باب مسائلی مانند پیشنهاد انعقاد قرارداد حریم دریایی و منطقه انحصاری اقتصادی گفت‌وگو کنند که در این صورت، حریم دریایی مصر به صورت مشترک دو برابر می‌شود و این به نفع مصر است. مصر نیز تا حدودی این را قبول کرده و در حال مذاکره روی این موارد هستند، ترکیه تلاش می‌کند مصر را از صف رژیم صهیونیستی، خلیفه حفتر، امارات و فرانسه در لیبی جدا کرده و به صف طرفداران خود در بیاورد.

ترکیه در دریای اژه نیز اختلافاتی با دیگر کشورها دارد؛ یونان محدوده آب‌های ساحلی خود در دریای اژه را ۱۲ مایل دریایی اعلام کرده است، اما ترکیه می‌گوید طبق قرارداد لوزان باید ۶ مایل باشد وگرنه ترکیه اعلام جنگ می‌کند. یونان برخی از سواحل جزایر دریای اژه که ۴۵۰ کیلومتر از یونان فاصله دارد را مسلح کرده است که خلاف قرارداد مشترک با ترکیه و موازین بین‌الملل است و در این جزایر پایگاه‌های نظامی را به آمریکا و فرانسه واگذار کرده است. ترکیه در دریای سیاه منطقه انحصاری اقتصادی اعلام کرده و به اکتشافات نفت و گاز ادامه می‌دهد؛ یک منطقه گازی ۳۲۰ میلیارد متر مکعبی در دریای سیاه کشف کرده که تا ۲۰۲۴ می‌خواهد استخراج کند که به نوعی مانع انتقال گاز ایران و روسیه به این کشور می‌شود. پیمان‌هایی اما مشده تا امنیت دریای سیاه توسط کشورهای ساحلی به خصوص روسیه و ترکیه تأمین شود، اما آمریکا تلاش می‌کند از طریق ناتو و لهستان، بلغارستان و رومانی وارد دریای سیاه شود که این نوعی تهدید امنیتی برای روسیه و در مخمصه قرار گرفتن ترکیه در دریای سیاه محسوب می‌شود که این هم از دیگر گرفتاری‌های ترکیه در دریای سیاه است.

سیدعلی قائم‌مقامی
کارشناس مسائل ترکیه
Alborz.payam@gmail.com